

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mráčky a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: V. U. M., zast. advokátem JUDr. Jiřím Ctiborem, LL.M., Ph.D., Národní 973/41, Praha 1 – Staré Město, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 3. 2021, čj. KUUK/030558/2021/DS/Zvo, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 5. 2022, čj. 16 A 42/2021 - 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V Evropské unii je nepřípustná „*turistika za řidičskými průkazy*“. Pokud řidič pozbyl řidičské oprávnění na území České republiky, neboť tu dosáhl 12 bodů, nemůže jednoduše získat řidičské oprávnění v jiném členském státě Unie a uniknout tak dopadům, které mělo jeho protiprávní chování v tuzemsku podle českého práva.

[2] Městský úřad Litvínov usnesením ze dne 17. 7. 2020 zastavil řízení o žádosti žalobce (stěžovatele) o vrácení řidičského oprávnění, neboť stěžovatel v určené lhůtě nedoplnil požadované doklady. Úřad požadoval, aby stěžovatel prokázal, že se podrobil přezkoušení z odborné způsobilosti, a doložil svou zdravotní a psychickou způsobilost [§ 123d odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu)]. Stěžovatel tvrdil, že nic dokládat nemusí, neboť je držitelem maďarského řidičského průkazu.

[3] Odvolání stěžovatele žalovaný zamítl, následně krajský soud zamítl i podanou žalobu. Dle krajského soudu správní orgány nepochybyly, když neuznaly stěžovatelovo

maďarské řidičské oprávnění, a to vzhledem k okolnostem jeho získání. Proto správní orgány oprávněně trvaly na splnění požadavků podle § 123d odst. 3 zákona o silničním provozu.

[4] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Žádostí u správního orgánu usiloval o vymazání bodů z karty řidiče, na které je stále vedeno 12 bodů, byť roční zákaz řízení již uplynul a stěžovatel nabyl řidičské oprávnění v jiném členském státě EU – v Maďarsku. Stěžovatel je toho názoru, že zatímco „český“ řidič je oprávněn se vymazu bodů domáhat, „zahraniční“ řidič, včetně stěžovatele, tuto možnost po uplynutí ročního zákazu řízení na území ČR nemá. Jde o mezeru v zákoně vedoucí ke znevýhodnění jedné skupiny řidičů. Podle názoru stěžovatele česká právní úprava takovouto situaci neřeší, proto měla být použita analogie § 123d odst. 3 zákona o silničním provozu. Namísto toho, aby správní orgán žádosti vyhověl a 12 bodů z karty řidiče vymazal, vyžaduje opětovné splnění podmínek stanovených pro získání řidičského oprávnění. Stěžovatel však takové oprávnění již dávno má.

[5] Nezákonný postup správních orgánů, který následně schválil i krajský soud, tedy stěžovatel vidí v tom, že správní orgány jeho žádost považovaly za žádost o vrácení řidičského oprávnění podle § 123d odst. 3 zákona o silničním provozu. Stěžovatel však toto ustanovení žádá užít jen analogicky, neboť tato norma plně (tedy s povinností prokázat, že se žadatel podrobil přezkoušení z odborné způsobilosti a že je zdravotně a psychicky způsobilý) dopadá pouze na držitele českých řidičských oprávnění. Tuto normu je třeba vykládat tak, že pokud v mezidobí mezi „vybodováním“ a podáním žádosti nabyl stěžovatel řidičské oprávnění v jiném členském státě EU, postačuje předložit takto nabytý řidičský průkaz, který dokládá řidičské oprávnění žadatele o výmaz bodů z evidenční karty řidiče. Stěžovatel trvá na tom, že disponuje platným řidičským oprávněním v Maďarsku. To získal v souladu s maďarským právem, maďarské úřady mu nikdy nesdělily žádnou pochybnost o platnosti tohoto oprávnění. Stěžovatel poukazuje na presumpci správnosti veřejnoprávních aktů a na vzájemné uznávání řidičských průkazů mezi členskými státy EU. České správní orgány nemohly platnost řidičského oprávnění stěžovatele jakkoli přezkoumávat. Pokud tak činily, jedná se o postup vadný a v rozporu se zákonem. Stěžovatel má závěry o neplatnosti řidičského oprávnění vydaného Maďarskem za chybné a nepodložené obsahem spisu.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Ze správního spisu plyne, že stěžovatel byl původně držitelem českého řidičského průkazu vydaného Magistrátem města Most. Na počátku roku 2018 dosáhl 12 bodů v bodovém hodnocení řidičů. Oznámením této skutečnosti pozbyl v únoru 2018 řidičské oprávnění; oprávněn požádat o vrácení řidičského oprávnění tak byl nejdříve po uplynutí 1 roku, tj. v únoru 2019. Stěžovatel český řidičský průkaz na výzvu správního orgánu neodevzdal. Mezitím, v červenci 2018, stěžovatel získal maďarský řidičský průkaz. V květnu 2020 podal stěžovatel u Městského úřadu Litvínov žádost „o odečet 12 bodů“, neboť doba ročního zákazu řízení již uplynula. Tvrdil, že není povinen žádat o vrácení řidičského oprávnění, neboť je nyní držitelem maďarského řidičského průkazu. Maďarský

pokračování

správní orgán k dotazu českého správního orgánu na okolnosti vydání maďarského řidičského průkazu sdělil, že při jeho vydání nevěděl, že stěžovatel v té době neměl platné řidičské oprávnění. Současně maďarský orgán sdělil, že provede nezbytné kroky k odnětí řidičského oprávnění stěžovatele.

[9] Podle § 123d odst. 1 zákona o silničním provozu řidič, který pozbyl řidičské oprávnění, je oprávněn požádat o vrácení řidičského oprávnění nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění. Podle § 123d odst. 3 zákona o silničním provozu je podmínkou vrácení řidičského oprávnění prokázání, že se žadatel podrobil přezkoušení z odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu, a dále prokázání zdravotní a psychické způsobilosti.

[10] Na stěžovatele nedopadá § 123c odst. 7 zákona o silničním provozu, podle něhož dosáhne-li řidič, který je držitelem řidičského průkazu členského státu, řidičského průkazu vydaného cizím státem, mezinárodního řidičského průkazu vydaného cizím státem, celkového počtu 12 bodů, pozbývá právo k řízení motorového vozidla na území České republiky po dobu jednoho roku. Ministerstvo sdělí, po obdržení podkladů zaslaných příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, tuto skutečnost orgánu, který řidičský průkaz vydal. Již jen jednoduchým jazykovým výkladem návěti § 123c odst. 7 zákona o silničním provozu lze dovodit, že tuto normu lze užít pouze tehdy, když je řidič držitelem cizozemského řidičského průkazu v okamžiku dosažení těchto 12 bodů. Nic takového se nynějším případě nestalo. Řidičský průkaz stěžovatel v Maďarsku získal teprve v červenci 2018, tedy až poté, co jako držitel českého řidičského oprávnění dosáhl 12 bodů a řidičské oprávnění tak pozbyl.

[11] Na stěžovatele tedy bylo třeba použít české právní předpisy, včetně procedury pro vrácení řidičského oprávnění dle § 123d zákona o silničním provozu. Žádná mezera v zákoně, o které spekuluje stěžovatel, tu není. Stejně tak neexistuje postup, podle kterého by žadatel jen proto, že je držitelem maďarského řidičského dokladu, mohl najednou požádat „pouze“ o výmaz bodů, nikoli o vrácení řidičského oprávnění (aniž by navíc musel prokázat skutečnosti podle § 123d odst. 3 zákona). Pokud tedy stěžovatel nepředložil dokumenty vyžadované podle § 123d, městský úřad řízení správně zastavil podle § 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

[12] České právo navazující na právo EU tím bojuje proti „turistice“ za řidičskými průkazy. To odpovídá též krajským soudem citované judikatuře Soudního dvora EU, rozsudku ze dne 26. 4. 2012, *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2012:240 (srov. zvl. bod 73: „Z přípravných prací na směrnici 2006/126 v tomto ohledu vyplývá, že vůlí unijního zákonodárce bylo posílit zásadu jediného řidičského průkazu a zabránit tomu, aby osobě, jejíž řidičský průkaz je omezen, pozastaven nebo odňat v jednom členském státě, mohl být řidičský průkaz vydán v jiném členském státě nebo uznána platnost takového průkazu ...“; srov. obecně rozsudky NSS ze dne 27. 2. 2015, čj. 7 As 256/2014 - 27, či ze dne 27. 1. 2016, čj. 4 As 275/2015 - 22).

[13] NSS zdůrazňuje, že se správní orgány vůči stěžovateli nedovolávaly přímého účinku směrnice 2006/126/ES*, ale vyložily § 123d zákona o silničním provozu eurokonformně, tedy v souladu s cíli směrnice akcentovanými ve výše citovaném bodě 73 rozsudku *Hofmann*. Shora uvedené závěry však jasně plynou již z textu českého zákona o silničním provozu.

[14] V druhé kasační námitce stěžovatel kritizuje nedostatečné skutkové podklady ve vztahu k závěrům o maďarském řidičském průkazu. Stěžovatelovo maďarské řidičské oprávnění však bylo pro české orgány bez významu. Stěžovatel získal maďarský řidičský průkaz v době, kdy na českém území pozbyl řidičské oprávnění a o jeho vrácení ještě žádat dle § 123d odst. 1 zákona o silničním provozu nemohl. Z vyjádření maďarského správního orgánu plyne, že maďarský orgán tyto skutečnosti nevěděl. Ze spisu plyne rovněž to, že maďarský orgán toto zjištění považoval za dostatečné, aby zahájil kroky k odnětí jím vydaného řidičského průkazu. Maďarský orgán tak jistě činil v souladu s domácím právem, které provádí článek 11 odst. 4 směrnice 2006/126/ES, dle něhož *členský stát odmítne vydat řidičský průkaz žadateli, jehož řidičský průkaz byl v jiném členském státě omezen, pozastaven nebo odejmut a členský stát odmítne uznat platnost každého řidičského průkazu, který jiný členský stát vydal osobě, jejíž řidičský průkaz je na území prvního státu omezen, pozastaven nebo odejmut*. To plyne především ze záměru unijního zákonodárce posílit boj proti „turistice za řidičskými průkazy“ (*Hofmann*, C-419/10, bod 70).

[15] Stěžovatel jistě mohl získat v Maďarsku nové řidičské oprávnění, ovšem *až po uplynutí doby, kdy platil zákaz žádat o nový průkaz v Česku* (tj. po uplynutí jednoho roku), to samozřejmě za podmínky stanovené čl. 7 odst. 1 písm. e) směrnice, že by skutečně přemístil své bydliště do Maďarska. Vykládat čl. 11 odst. 4 směrnice 2006/126/ES v tom smyslu, že by řidič již nemohl získat řidičský průkaz ve členském státě, ve kterém má nové bydliště, a to ani po uplynutí období, kdy platil zákaz žádat o nový průkaz v Česku, by totiž znamenalo omezení práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států dle čl. 21 Smlouvy o fungování EU (*Hofmann*, C-419/10, bod 74 až 77).

[16] NSS připouští, že ve spisu není založen dokument, který by prokazoval, že platnost maďarského řidičského oprávnění již v důsledku avizovaného postupu maďarského správního orgánu skutečně zanikla. Jak plyne z právě uvedeného, pro nynější věc však není podstatné, zda již byl, či nebyl maďarský řidičský průkaz formálně zrušen. Z popsanych okolností, které mají oporu ve správním spisu, plyne, že stěžovatel získal řidičský průkaz v Maďarsku protiprávně, v rozporu s požadavky práva EU, neboť jej získal ještě v době, kdy v Česku nemohl žádat o vrácení řidičského oprávnění (nebylo tedy třeba ani řešit, zda stěžovatel opravdu do Maďarska přemístil své bydliště).

[17] NSS tak přisvědčuje krajskému soudu i v tom, že stěžovatel se nemůže dovolávat dobré víry, neboť za daných okolností musel vědět, že si získáním maďarského řidičského průkazu počíná protiprávně [k dobré víře obecně náleží ze dne 4. 9. 2018, sp. zn. I. ÚS 17/16 (N 147/90 SbNU 411), *MESANA Real*, bod 20, dle něhož pokud nezákonnost správního aktu způsobil především či výlučně oprávněný ze správního rozhodnutí,

* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES ze dne 20. prosince 2006 o řidičských průkazech. *Úř. věst. L 403, 30. 12. 2006, s. 18-60*

pokračování

například „orgány veřejné moci úmyslně uvedl v omyl uvedením nepravdivých skutečností“, „nemůže být dána ani dobrá víra ve správnost takového rozhodnutí, ani důvěra v jeho zákonnost a neměnnost“].

[18] NSS tedy shrnuje, že stěžovatel byl držitelem českého řidičského oprávnění, byl v tuzemsku „vybodován“ a o vrácení řidičského oprávnění mohl žádat nejdříve po uplynutí 1 roku. Proto není udržitelná argumentace, že se v mezidobí díky získání maďarského řidičského průkazu stal držitelem pouze a jen zahraničního řidičského oprávnění a nadále se na něj nemá pohlížet jako na držitele českého řidičského oprávnění. Ostatně, jak NSS již zmínil výše, stěžovatel získal maďarské řidičské oprávnění za podmínek, se kterými dokonce ani maďarský správní orgán zjevně není srozuměn. NSS proto uzavírá, že správní orgány nepochybily, pokud nepřihlédly k maďarskému řidičskému průkazu.

[19] Protože stěžovatelovy námitky nebyly důvodné, NSS kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému pak nevznikly žádné náklady, proto ani jemu NSS náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. srpna 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu